

Til Familieudvalget

Dato: 5. oktober 2015

Familieudvalgets høring af Lovudvalget vedr. beslutningsforslag om inkorporering af FN's Børnekonvention som inatsisartutlov

Under forårssamlingen blev et beslutningsforslag om inkorporering af FN's Børnekonvention som inatsisartutlov (FM 2015/33) henvist til behandling i Familieudvalget.

Familieudvalget har som led i sin behandling af forslaget spurgt Lovudvalget, om Lovudvalget har principielle bemærkninger til beslutningsforslaget og til det ændringsforslag, som til førstebehandlingen blev fremsat af Naalakkersuisut.

Familieudvalget har efterfølgende modtaget en henvendelse fra Naalakkersuisut, hvori Naalakkersuisut gør opmærksom på to forhold, som efter Naalakkersuisuts vurdering kunne tale imod en vedtagelse af beslutningsforslaget. Lovudvalget har fra Familieudvalget modtaget kopi af denne henvendelse, således at også oplysningerne heri kan indgå i lovudvalgets overvejelser.

Om beslutningsforslaget

Med beslutningsforslaget pålægges Naalakkersuisut at fremsætte forslag til inkorporering af FN's Børnekonvention som inatsisartutlov senest ved efterårssamlingen 2016.

I begrundelsen til forslaget oplyses blandt andet følgende:

- FN's Børnekonvention er i 1992 ratificeret med virkning for Grønland, som derfor i mere end 22 år har været forpligtet til at overholde konventionen.

Det har vi hidtil gjort ved at søge at indrette vores lovgivning, så den er i overensstemmelse med konventionsforpligtelserne.

FN's Børnekomité anbefaler imidlertid i sine rekommandationer, som opfølgning på seneste eksamination, at konventionen inkorporeres (hvilket vil sige, at konventionen i sin helhed skrives ind i en særskilt lov), for at sikre, at alle rettigheder i konventionen er sikret retsligt i vores egen lovgivning.

- Et udvalg under Justitsministeriet har i 2014 afgivet betænkning om inkorporering mv. inden for menneskeretsområdet. Udvalget har blandt andet skullet forholde sig til, hvorvidt Danmark bør inkorporere FN's Børnekonvention.

INATSIARTUT

Fem af udvalgets medlemmer repræsenterede regeringen (ministerier m.v.) og fandt det af denne grund rigtigst at afstå fra at afgive anbefaling i dette spørgsmål, idet regeringens stillingstagen afventede betækningsafgivelsen. Af de resterende 10 medlemmer af udvalget anbefalede et flertal på 6 medlemmer, at konventionen inkorporeres.

- Island, Finland og Norge har inkorporeret FN's Børnekonvention i sin helhed i egen lovgivning – og Sverige påtænker at gøre det.

Om Naalakkersuisuts ændringsforslag

Naalakkersuisut har fremsat følgende ændringsforslag til beslutningsforslaget:

"Naalakkersuisut pålægges at foretage en analyse af, hvilken betydning inkorporering af FNs Konvention om Barnets Rettigheder vil have for de forskellige områder, som konventionen vedrører. Analysen fremlægges i form af en redegørelse senest ved forårssamlingen 2017."

Naalakkersuisut begrundet ændringsforslaget således:

- Siden Grønland tiltrådte Konventionen om Barnets Rettigheder, har vort samfund gennemgået en større samfundsmæssig udvikling. Derfor er det tiden at foretage en nærmere undersøgelse i form af en analyse om, hvordan de gældende regelsæt inden for de enkelte ressortområder vil blive påvirket, inden der træffes beslutning om eventuel yderligere inkorporering af Børnekonventionen i grønlandsk lovgivning. Analysen bør således forholde sig til Børnekonventionens enkelte artikler udover de afrapporteringer, som Grønland har deltaget i siden tiltrædelsen i 1992. Dette arbejde bør gøres grundigt.

Lovudvalget må hertil bemærke:

Et land, som påtænker at tiltræde en konvention, vil normalt forud herfor foretage en gennemgang af landets lovgivning på det pågældende område, med henblik på at sikre, at lovgivningen lever op til konventionsforpligtelserne.

I det foreliggende tilfælde er konventionen imidlertid ratificeret med virkning for Grønland i 1992, og Grønland har således i mere end 20 år været forpligtet til at efterleve konventionen.

Lovudvalget tager til efterretning, at Naalakkersuisut vurderer, at der i lyset af den udvikling, som har fundet sted efter tiltrædelsen i 1992, kan være behov for en gennemgang af den eksisterende lovgivnings overensstemmelse med vore forpligtelser i henhold til Børnekonventionen.

Lovudvalget finder imidlertid anledning til at understrege, at Grønland er forpligtet til at overholde konventionen, uanset om man vælger at inkorporere den ved inatsisartutlov eller ikke. Spørgsmålet om, hvorvidt den eksisterende lovgivning er i overensstemmelse med børnekonventionen forekommer derfor principielt set at være uden betydning i forhold til en beslutning om, hvorvidt konventionen skal inkorporeres som inatsisartutlov.

Om supplerende oplysninger fra Naalakkersuisut

INATSIARTUT

Naalakkersuisut har i en efterfølgende henvendelse henledt Familieudvalgets opmærksomhed på to forhold, som efter Naalakkersuisuts vurdering kunne tale imod en vedtagelse af beslutningsforslaget:

- Da alle områderne, som dækkes af FN's Børnekonvention, ikke er hjemtaget, er kompetencen til at lovgive stadig delvist under dansk domæne. Indtil alle områder som berøres af FN's børnekonvention er hjemtaget, vil det derfor ikke være muligt ensidigt at udarbejde lovgivning for området.
- Ved en direkte implementering af konventionen som lov, vil sager, der rejses i medfør i loven, skulle foreligges domstolsbehandling, ikke Naalakkersuisut.

En direkte implementering vil desuden betyde, at søgsmål rejst i medfør af loven skal foreligges domstolene, og derved udelukkes Naalakkersuisut fra at behandle de sager, der måtte rejses som følge af implementeringen af konventionen som lov. Med andre ord, så vil en inkorporering af FN's børnekonvention til Inatsisartutlov betyde, at Grønland afgiver beslutningskompetence til en dansk myndighed.

Lovudvalget må hertil bemærke:

Det er klart, at Grønlands Selvstyre alene har mulighed for at lovgive inden for hjemtagne områder.

Det er uklart for Lovudvalget, hvorvidt dette fuldstændigt udelukker, at Inatsisartut kan inkorporere FN's Børnekonvention som inatsisartutlov.

Lovudvalget har noteret sig, at Den Europæiske Menneskerettighedskonvention til sammenligning er inkorporeret ved en (Folketings-)lov, som ved kongelig anordning er sat i kraft for Grønland.

Spørgsmålet er imidlertid, om det f.eks. ville være muligt at inkorporere konventionen med undtagelse af de bestemmelser i konventionen, som vedrører områder, som ligger uden for Selvstyrets kompetence (primært vel det familieretlige område, retsvæsenet og forsvarsområdet). Eller om man f.eks. i en indledende bestemmelse kunne fastsætte, at inatsisartutloven alene gælder for områder, hvor Grønlands Selvstyre har lovgivningskompetence – på samme måde som landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning f.eks. i § 1, stk. 1, fastsætter, at loven gælder for alle dele af den offentlige forvaltning under Grønlands Hjemmestyre og kommunerne (og dermed ikke for rigsmyndigheder i Grønland).

Hvad angår det andet forhold, som Naalakkersuisut har henledt Familieudvalgets opmærksomhed på, er det Lovudvalgets opfattelse, at dette med fordel kunne uddybes.

Umiddelbart er det udvalgets forståelse, at enhver krænkelse af et barns rettigheder i henhold til Børnekonventionen også i dag vil kunne indbringes for domstolene, jf. Grundlovens § 63. Ligesom det umiddelbart er udvalgets forståelse, at inkorporering af konventionen som inatsisartutlov ikke ændrer ved, at børnekonventionen vil kunne påberåbes i forbindelse med klager til Naalakkersuisut.

Med venlig hilsen

Anders Olsen
Formand for Lovudvalget